

potřebnost toho kterého předmětu pro výkon povolání určuje se tím, co žádá doba na dlužníku a čeho mu třeba, by byl s to obstáti v hospodářské soutěži. Ani v tom ani v onom směru nelze přirozeně utkvěti strnule na tom, co v zašlých dobách bylo postačitelno, nýbrž nutno jíti s duchem času a podrobiti se příkazům přítomnosti. Použito na případ, o který se jedná, nelze rozumovati tak, že kdyby psací stroj byl věci neznámou, že písemnosti pořizovaly se bez psacího stroje a že tudíž i dnes lze se bez psacího stroje obejít. Bylo by zbytečno, osvětlovati výhody strojové práce oproti práci ruční. Stačí, vytknouti, že jakmile jedna advokátní kancelář pořizuje písemnosti psacím starojem, nabývá hospodářské převahy nad advokátní kanceláří, kde píše se bez stroje. Nejde tu jen o rychlost, s jakou lze strojem písemnosti poříditi, nýbrž též o to, že advokátní kancelář, jež nemá psacího stroje, odkázána jest na větší počet drahých sil pracovních. Má-li tato porucha hospodářské rovnováhy na poli soutěže býti vyrovnána, nelze bez dalšího a za všech okolností odmínati exekuci advokátní kanceláři psací stroj. S druhé strany ovšem jest otázkou případu, zda ta která advokátní kancelář a v jakém rozsahu také skutečně psacího stroje, pokud se týče psacích strojů potřebuje, zdali snad psací stroj není pro určitou advokátní kancelář pouhou nábytkovou výzdobou a nikoli využítkovávaným strojem pracovním. To řešiti jest již věcí toho kterého případu.

Čís. 1275.

Třebas odvolatel uplatňoval pouze odvolací důvod nesprávného právního posouzení, jest odvolací soud oprávněn zrušiti rozsudek prvního soudu a vrátiti mu věc k doplnění řízení, je-li to nutno následkem opodstatněnosti uplatněného odvolacího důvodu.

Nároku ze správy lze se vzdáti nejen výslovně, nýbrž i mlčky činem konkludentním.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1921, R I 1243/21.)

Prodávaje žalobci krávu prohlásil žalovaný, že za ni požaduje 5400 K a že ji prodává bez záruky tak, jak ji koupil. Žalobce požadovaný peníz vyplatil a krávu si odvedl. Za nedlehu kráva zdechla, dle posudku zvěrolékařů prý následkem vleklé tuberkulosity. Žalobu o zrušení kupní smlouvy a vrácení kupní ceny pro c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, máje za to, že žalovaný prodal krávu bez záruky za její vady. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkav pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Odvolací soud má vzhledem ku zjištěnému dčji za to, že se žalobce vzdal nároku ze správy pro obvyklé vady, u dobytka se přiházející (§ 929 obč. zák.), že však nechtěl se vzdáti nároku ze správy pro vady kromobyčejné, tedy pro vady, které by činily krávu úplně nezpůsobilou k účelu, k jakému ji kupoval, totiž ku prodeji a upotřebení na maso. Odvolací soud nesdílí odvolatelova náhledu, že by vzdání se nároku ze správy muselo se státi »výslovně« ve smyslu § 863 obč. zák., poněvadž slovo »výslovně« v § 928 obč. zák. jest vykládati (§ 6 obč. zák.) v ten rozum, že vzdání se musí státi jasně, nepochybně. Nelze seznati, proč by vzdání se nároku ze správy mlčky úplně jasně projevené nemělo býti závazným, když obsahuje pravou vůli stran

(§ 914 obč. zák.). Ustanovení § 937 obč. zák. se na tento případ nehodí, ježto vzdání se žalobcovo není ani všeobecné ani neurčité, nýbrž bylo zřetelně projevováno, když na prohlášení žalovaného, že prodává krávu bez ručení jako ji sám koupil, žalobce na krávu ihned 5.400 Kč podal, lze v žalobcově jednání nesporně spatřovati výslovné vzdání se nároku ze správy po rozumu § 929 obč. zák. Žalobce koupil krávu k dalšímu zcizení, aby ji totiž jako obchodník dobyt看 prodal dále na maso, a k tomuto účelu musela kráva býti způsobilou, neboť nelze si myslet, že žalobce, který vůbec popírá, že krávu bez ručení koupil, se mýnil vzdání i toho, že bude moci krávu v přiměřené době na maso dále prodati; toho se zajiště jasně a zřejmě nevzdal, když viděl krávu na pohled zdravou a k dopravě způsobilou. Žalovaný doznal ze skutkových okolností, v žalobě tvrzených, pouze tolik, že krávu žalobci 30. července 1920 ráno v 8 hodin na trhu v N. za 5400 Kč prodal, kdežto ostatní skutková tvrzení žalobní popřel. Z výpovědi svědka Jakuba K. jde na jevo, že kráva krátce po prodeji a odevzdání žalobci zdechla, a žalobce tvrdí, že se tak stalo za hodinu po odebrání krávy a že dle posudku zvěrolékařů proto, že kráva byla stížena starou snad dlouholetou a značně rozlehlou tuberkulosou plic, že při dopravě krávy na trh do N. došlo k rozedmě a pak k opuchnutí plic, že potom nastala degenerace srdečního svalu a důsledkem toho ochrnutí srdce a smrt krávy. Dle toho, předpokládajíc správnost tvrzení žalobcových a posudku zvěrolékařů, nebyla kráva již v době odevzdání žalobci pro něho k upotřebení na maso způsobilou, poněvadž pro svou nemoc, kterou před odevzdáním žalobci byla stížena, ani z trhu do města živa odvésti se nedala, nýbrž na cestě zcepeněla. Ke správnému posouzení a rozsouzení této rozepře bude tudíž třeba, aby s oběma stranami bylo pojednáno o tvrzeních žalobních, zejména o době zdechnutí krávy, o příčině toho, správnosti nálezu a posudků zvěrolékařů, o nákladech dopravy zdechliny, o tom, co se stalo s kůží krávy; o sporných a rozhodných tvrzeních obou stran bude pak třeba provéstí nabídnuté vhodné důkazy. Odvolatel nevytýká sice neúplnosti řízení dle § 496 čis. 3 c. ř. s. a nečiní odvolacího návrhu na zrušení rozsudku z tohoto důvodu, avšak odvolací soud při svém shora odchýlném právním názoru, že se žalobce nevzdal nároku ze správy pro kromobyčejné vady krávy, nemůže bez zrušení rozsudku a doplnění jednání ve směrech shora naznačených správně ve věci rozhodnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do zrušovacího usnesení.

Důvody:

Výtka stěžovatelova, že odvolací soud nebyl oprávněn rozsudek prvního soudce zrušiti, když odvolatel navrhoval pouze změnu a nikoli zrušení rozsudku, není v tomto případě odůvodněna. Dle § 496 c. ř. s. má odvolací soud spornou věc vrátiti prvému soudci k opětovnému projednání a rozsouzení, když 3. dle obsahu procesních spisů nebyly v první stolici projednány okolnosti, které se zdají býti soudu odvolacímu důležitými. Vrácení děje se za současného zrušení rozsudku první stolice. Aby odvolatel navrhoval zrušení rozsudku první stolice, není nezbytně potřebí, stačí když uplatňuje nesprávné posouzení případu po stránce právní, v jehož důsledku první soudce neprobral některých

závažných okolností, poněvadž se mu následkem jeho mylného právního názoru jevily býti nerozhodnými, které však při správném právním posouzení věci jsou pro rozhodnutí sporu závažnými. V tomto případě uplatňoval odvolatel v odvolání nesprávné právní posouzení sporného případu a vytýkal, že první soudce nesprávně vyložil ustanovení § 929 obč. zák., uváděje, že žalobce při kupu krávy práva ze správy výslovně se nevzdal a že vzdání se mlčky učiněné, nebo neurčitě projevené, nestačí (§ 937 obč. zák.). Odvolatel zdůraznil, že se nevzdal správy pro vady neviditelné, nezjevné, úmyslně zatajené. Když následkem tohoto odvolacího důvodu uznal odvolací soud, že jest opodstatněn důvod nesprávného právního posouzení věci, že žalobce se sice vzdal nároku ze správy pro vady obyčejné, nikoliv však pro vady kromobyčejné, které krávu činily naprosto nepotřebnou a i maso z ní neupotřebitelným, nastal případ § 496 čís. 3 c. ř. s., že následkem tohoto odchylného právního nazírání objevily se neprobranými některé okolnosti, při tomto názoru pro rozhodnutí důležité, které prvému soudci při jeho nazírání právním se zdály nerozhodnými. Soud odvolací tyto rozhodné okolnosti ve svém rozsudku výslovně uvádí a pojednání o nich prvému soudci nařizuje. V důsledku toho musil odvolací soud dle § 496 čís. 3 c. ř. s. vrátiti spornou věc prvému soudci k doplnění řízení a rozsudek prvního soudce zrušiti, byť i zrušení jeho v odvolání nebylo navrženo. Stačilo v tom směru úplně, že odvolatel uplatňoval odvolací důvod nesprávného právního posouzení sporného případu, čímž zároveň uplatňoval odvolací důvod dle § 496 čís. 3 c. ř. s. Zrušení rozsudku bylo pouhým důsledkem uznání tohoto odvolacího důvodu.

Než ani další výtky nesprávného výkladu § 929 obč. zák., činěná stěžovatelem soudu odvolacímu, není odůvodněna. Účelem § 929 obč. zák. jest stanoviti, že právě tak, jako v tom případě, převedl-li někdo vědomě na sebe cizí věc, jest mlčky takto projeveným vzdáním se vyloučeno právo ze správy, nastane též následek i tehdy, když se někdo výslovně vzdá nároku ze správy. Hlavní váha tohoto zákonného předpisu spočívá na slově »vzdání se« nikoli na slově »výslovně« a dlužno proto hledíc k ustanovení § 863 obč. zák. za to míti, že nároku ze správy lze se vzdáti nejen výslovně, nýbrž se stejným právním účinkem též mlčky, činem konkludentním. Toho však je třeba, by vzdání se, mlčky projevené, bylo zřetelné, a by vylučovalo veškeru pochybnost, jak mu dlužno rozuměti. Tohoto předpokladu zde není, neboť již všeobecné prohlášení žalovaného, že prodává krávu bez záruky, dává podnět k důvodným pochybnostem o tom, zda-li těmito slovy chtěl říci, že nechce ručiti za jakoukoliv — tedy i zákonitou vadu dobytčete. Bylo-li prohlášení žalovaného samo o sobě nejasným, nelze z mlčení žalobce, který krávu potom koupil, usuzovati, že by se byl chtěl tím vzdáti nároku ze správy pro vady kromobyčejné, tedy i takové, které by vylučovaly upotřebením krávy k účelu, pro nějž byla koupena. Měla-li proto kráva, jak zajištěním důkazu prvním soudem bylo zjištěno, tuberkulosu v takovém stupni, že krátce po kupu padla a zcepeněla, pak měla v době odevzdání vadu, která ji činila nezpůsobilou k užívání vůbec, a též i k účelu, ke kterému ji žalobce koupil, k upotřebením na maso. Pak-li odvolací soud nicméně žalobě nevyhověl, nýbrž nařídil doplnění řízení, bylo k tomu cíli směřující zrušení rozsudku prvního soudu nutným proto, že některé pro rozhodnutí závažné

okolnosti (jako kolik utrženo za kůži krávy, o nákladech dopravy zcepeněné krávy atd.), nebyly probrány a zjištěny.

Čís. 1276.

Přivzal-li si účastník v mimosporném řízení právního zástupce, počítá se lhůta k opravným prostředkům ode dne, kdy soudní výměr doručen byl právnímu zástupci.

Lhůty § 16 rozlukového zákona nejsou ani lhůtami promlčecími ani lhůtami propadnými, nýbrž jejich uplynutí jest prostou právo tvornou skutečností.

(Rozb. ze dne 8. listopadu 1921, R I 1312/21.)

Soud první stolice rozloučil manželství pro nepřekonatelný odpor, ježto uplynula již více než 3 léta od rozvodu, povoleného před 13. červnem 1919. Rekursní soud usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Předeslati nutno, že i v řízení nesporném sluší, zvolila-li si strana právního zástupce, doručovati jemu veškerá vyřízení soudu, pokud jest ve spisech vykázána plná moc tohoto zvoleného zástupce (§ 93 c. ř. s., 88 zák. o org. soudní). Při řešení otázky, zda-li dovolací rekurs opatrovníka do usnesení, doračeného opatrovníku dne 10. září 1921 a jeho právnímu zástupci dne 13. září 1921, došlý na soud dne 27. září 1921, člužno pokládati za v čas podaný, jest dle toho rozhodným den doručení opatrovníkovu zástupci, ježto tomuto mělo býti správně doručeno vyhotovení usnesení a nikoliv také opatrovníku samému, a nemůže býti proto pochybno, že uvedený dovolací rekurs byl podán ve lhůtu uvedené v § 14 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák., tedy včas. Co se týče věci samé, vidí dovolací stížnost nezákonnost usnesení rekursního soudu, jednak v tom, že neuplynula tříletá lhůta od provedeného soudního rozvodu, to jest od 4. června 1918 do podání žádosti o rozluky t. j. do 25. května 1921, potřebná dle § 16 a) II. odst. zák. ze dne 22. května 1914, čís. 320 sb. z. a n. ku povolení rozluky, jednak v tom, že je to lhůta promlčecí a promlčení zde bylo přetrženo duševní chorobou rozvedené manželky. Co se tkne projití tříročního času od povoleného rozvodu, neuplynula tato doba skutečně ještě v den podaného návrhu na rozluky, než v tom směřu stačí, když lhůta ta byla již prošlou v den povolení rozluky prvním soudcem. Poněvadž pak rozluka povolena usnesením ze dne 25. června 1921, tedy 3 roky a 1 měsíc po povoleném rozvodu, byla náležitost projití tříleté lhůty splněna. Co se tkne námitky rekurentovy, že tříletá, v § 16 cit. zákona normovaná lhůta byla jako lhůta promlčecí přetržena duševní chorobou manželčinou (§ 1494 obč. zák.), nesdílí nejvyšší soud náhledu toho. V § 16 cit. zákona nejedná se ani o lhůtu promlčecí ani o lhůtu preklusivní, nýbrž tato tříletá lhůta je právo tvornou skutečností, jejíž projitím vzniká presumptio juris et de jure, že mezi manžely rozvedenými vytvořil se nepřekonatelný odpor, kterýž rozluky manželství jich odú-